

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Science in de manuele therapie (master na master) van de Vrije Universiteit Brussel

datum

12 maart 2014

onderwerp

Definitief

accreditatierapport en -besluit

(001555)

bijlage

2

1. Inleiding

Bij brief van 11 februari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Vrije Universiteit Brussel te Brussel een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Science in de manuele therapie (master na master). Deze aanvraag is ontvangen op 11 februari 2013 en ontvankelijk verklaard op 8 mei 2013.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (Vluhr).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Léon Plaghki, emeritus fysische geneeskunde en revalidatiegeneeskunde, UCLouvain, voorzitter van de visitatiecommissie Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie in 2004 (VLIR);

Leden:

- Dhr Stefaan Peeters, zelfstandig kinesitherapeut-manueel therapeut, co-voorzitter van de Nederlandstalige vleugel van AXXON, beroepsorganisatie in de kinesithérapie;
- Prof. dr. Patrick Alfons Willems, professor in de biomechanica, Vice-decaan Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen, UCLouvain;
- Prof. dr. Ineke Wolfhagen, Associate Professor, universitair hoofddocent capaciteitsgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch, Universiteit Maastricht (onderwijsdeskundige);

Student-leden

- Marie Vandekerckhove, bachelorstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie, KHBO
- Lisa Pernet, masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie, VUB
- Katrijn Boey, masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie, specialisatie in de Pediatrie, KU Leuven
- Pieter Van Bossuyt, masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie, optie manuele therapie, Artesis.

- Dhr. Patrick Van den Bosch, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), trad op als projectbegeleider.
- Dhr. Dries Froyen, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse HogescholenRaad (VLHORA) trad op als projectbegeleider en secretaris voor deze visitatie;

De visitatie heeft plaatsgevonden van 2 mei tot 4 mei 2012. Het visitatierapport dateert van december 2012.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vluhr vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie beoordeelt het facet 'Niveau en oriëntatie van de opleiding' als goed. De opleiding wil naar eigen zeggen een kwaliteitsvol alternatief bieden voor de talrijke privé-opleidingen manuele therapie. De commissie stelt vast dat de opleiding nadrukkelijk belang hecht aan de evidence based, in plaats van de authority based, manuele therapie. Vandaar dat bij de start van de opleiding niet is vertrokken van een bepaalde strekking, maar dat de opleiding steeds ambieert hetgeen te onderwijzen wat op basis van vrij onderzoek als verantwoorde therapie kan worden onderwezen. De commissie is van mening dat de opleiding in haar doelstellingen een evenwicht vindt tussen academische en beroepsgerichte aspecten en bij het opstellen van het opleidingsprofiel rekening heeft gehouden met de decretaal vastgelegde doelstellingen voor master-na-masteropleidingen in Vlaanderen. De commissie vraagt de opleiding om haar ambitie betreffende internationalisation@home expliciet in de doelstellingen op te nemen.

De commissie beoordeelt het facet 'domeinspecifieke eisen' als goed. De commissie is van mening dat de domeinspecifieke eisen van de opleiding tegemoet komen aan de eisen van (buitenlandse) vakgenoten en voldoen aan de minimum eisen die de commissie geformuleerd heeft in het domeinspecifiek referentiekader. Daarnaast is zij positief over de aandacht voor internationale benchmarking bij het opstellen van het opleidingsprofiel, maar

Pagina 3 van 10 raadt zij aan de studenten en het werkveld te betrekken bij het evalueren en optimaliseren van het opleidingsprofiel.

Programma:

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid' als goed. De commissie stelt vast dat de reeds verworven onderzoeksvaardigheden en -attitude worden onderhouden doordat de kennisoverdracht systematisch wordt gebaseerd op wetenschappelijke bevindingen. De commissie heeft daarnaast vastgesteld dat de docenten actieve onderzoekers in het domein zijn en hun eigen en andere actuele wetenschappelijke bevindingen terugkoppelen in de lessen. Op basis van het ingekeken studiemateriaal en de beschrijving van het programma is de commissie van mening dat het programma aansluit bij de actuele wetenschappelijke ontwikkelingen in het domein. Uit een overzicht van de gehanteerde werkvormen blijkt dat de verhouding praktijkonderwijs/ hoorcollege binnen opleiding op 150/165 uur ligt. Dit geeft de ambitie van de opleiding weer om naast theoretisch goed onderlegde ook vaardige manueeltherapeuten op te leiden. De commissie stelt vast dat de opleiding bij het bepalen van de omvang van de stages rekening heeft gehouden met de criteria met betrekking tot de bijzondere beroeps- bekwaamheid en de standaarden van het IFOMPT. Op basis van bovenstaande bevindingen is de commissie van mening dat er in het programma een goed evenwicht is tussen academische en professionele aspecten in de opleidingsonderdelen.

De commissie beoordeelt het facet 'relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma' als goed. De opleiding benadrukt dat het niveau van de opleidingsonderdelen 'gespecialiseerd' is. De opleiding biedt geen keuzemogelijkheden aan. Op basis van het programma en de inhoud van de opleidingsonderdelen is de commissie van mening dat het programma toelaat de doelstellingen van de opleiding te bereiken. De opleiding geeft in de doelstellingen aan af te stappen van het bio- medisch model, en het bio-psychosociale model toe te passen. Door de aard van de opleiding heeft het biomedisch model volgens de commissie zijn plaats binnen het domein, maar moet de totale therapie van de patiënt geplaatst worden binnen het bio-psychosociale model. De commissie beveelt daarom aan het concept van de manuele therapie tijdens de opleiding duidelijker te plaatsen binnen het breder bio-psychosociaal model.

De commissie beoordeelt het facet 'samenhang van het programma' als voldoende. De commissie is van mening dat de opleiding een samenhangend programma heeft samengesteld, met een logische opbouw betreffende het niveau. Uit de gesprekken met de studenten blijkt echter dat er een storende overlap is met het programma van de basisopleiding. De commissie ondersteunt de maatregelen om hier iets aan te doen en vraagt de effectiviteit ervan op te volgen.

De commissie beoordeelt het facet 'studietijd' als voldoende. De commissie stelt vast dat de opleiding de studietijd meet door tijdens de semestriële bevragingen (onderwijs evaluaties) de studielast per opleidingsonderdeel te bevragen. Deze resultaten worden vergeleken met de begrote studietijd. De commissie stelt vast dat de opleiding de studietijd goed verdeelt over het modeltrajectjaar. Indien studenten een flexibel programma willen samenstellen, bewaakt de studietrajectbegeleider mee de verdeling van de studietijd. De commissie stelt vast dat de opleiding zicht heeft op de studiebelemmerende factoren en inspanningen doet om die te remediëren.

Pagina 4 van 10 De commissie beoordeelt het facet 'toelatingsvoorwaarden' als voldoende. De commissie stelt vast dat de opleiding de decretaal voorziene toelatings- voorwaarden voor de master-na-masteropleiding hanteert. De toelatings- voorwaarden zijn vastgelegd in het inschrijvingsreglement van de VUB.

De procedures omtrent toelatingsvoorwaarden zijn volgens de commissie duidelijk omschreven. Daarnaast heeft de opleiding volgens de commissie een duidelijk overzicht gemaakt van de mogelijke trajecten voor de zijinstromers. Indien nodig wordt het programma aangepast aan de individuele situatie van de werkstudent. De opleiding volgt het reglement inzake het toekennen van EVC/EVK's zoals goedgekeurd door de Raad van bestuur van de UAB. EVC dossiers zijn tot op heden nog niet aangevraagd.

Het facet 'studieomvang' voldoet aan de criteria. De master-na-masteropleiding bestaat uit een studiejaar van 60 studiepunten. Hiermee voldoet de opleiding aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een master-na-masteropleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'afstemming tussen vormgeving en inhoud' als goed. De opleiding neemt het onderwijsconcept van de VUB over: 'competentie- gericht leren in flexibel onderwijs'. Ze vult dit naar eigen zeggen in door student-gecentreerd onderwijs voorop te stellen, vertrekkende vanuit de competenties van de student, en door een evenwicht tussen academische en professionele competenties na te streven. De commissie stelt vast dat de opleiding zoveel mogelijk gebruik maakt van activerende werkvormen en is positief over de variatie aan werkvormen die binnen de opleiding gehanteerd worden. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding deelname aan een centraal project afstandsonderwijs ambieert, waarbij teleclassing wordt ingezet om buitenlandse studenten en studenten die van ver moeten komen te faciliteren in het volgen van onderwijs. De commissie moedigt de opleiding aan om aan dit centrale project te participeren.

De commissie beoordeelt het facet 'beoordeling en toetsing' als voldoende. De toetsen worden binnen de vakgroep ontwikkeld, onder verantwoordelijkheid van de titularis. De commissie stelt vast dat de opleiding momenteel geen systematische controle uitvoert op de aansluiting tussen de beoogde eindtermen en wat getoetst wordt. Ze vraagt de opleiding na te gaan hoe meer systematisch kan worden gebracht of alle vooropgestelde eindtermen worden getoetst, maar stelt daarnaast vast dat de kwaliteit van de toetsing over het algemeen in orde is.

De commissie beoordeelt het facet 'masterproef' als voldoende. De commissie stelt vast dat de masterproef met 15 studiepunten aan de decretaal opgelegde eisen voldoet, maar vraagt de opleiding na te gaan hoe de studenten beter kunnen worden begeleid bij de voorbereiding op de masterproef met name wat betreft de keuze van het onderwerp. De commissie is positief over de koppeling van de onderwerpen van de masterproef aan de onderzoekslijnen binnen de vakgroepen, maar vraagt de studenten te stimuleren om meer klinische studies als onderwerp te nemen. De commissie is van mening dat de beoordelingsprocedure goed is uitgewerkt. Voorafgaand aan het bezoek hebben de commissieleden elk een aantal recente masterproeven bestudeerd. Op basis van de bestudeerde master- proeven en op basis van de bovenstaande bevindingen is de commissie van mening dat het concept van de masterproef degelijk is uitgewerkt.

Personeel

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid als goed. De commissie stelt vast dat de opleiding kan rekenen op een diversiteit aan

Pagina 5 van 10 disciplines binnen de faculteiten GF en LK. Alle ZAP-leden zijn actief betrokken in lopend onderzoek. Bovendien koppelt een deel van het onderwijzend personeel de onderwijsopdracht aan de klinische praktijk.

De commissie is positief over het inschakelen van gast- docenten vanuit de beroepspraktijk. Ze is van mening dat er voldoende evenwicht is tussen wetenschappelijke en praktijkgerichtheid bij de medewerkers.

De commissie beoordeelt het facet 'kwantiteit van het personeel' als goed. De opleiding berekent dat op basis van het totaal aantal opgenomen studiepunten 28,6 studenten zich hebben ingeschreven voor de opleiding. Dit resulteert in een student/docent ratio van 13,36. De commissie is van mening dat dit een redelijke verhouding is. De opleiding geeft zelf echter aan dat ze graag bijkomende middelen zou hebben om de stage-coördinatie als een aparte opdracht te kunnen boeken.

De commissie beoordeelt het facet 'kwaliteit van het personeel' als goed. De commissie stelt vast dat de VUB voor alle verschillende functies duidelijke procedures voor aanwerving, evaluatie en bevordering heeft uitgewerkt. De commissie waardeert dat er bij aan- werving aandacht is voor de didactische kwaliteiten. De commissie is van mening dat de opleiding over gekwalificeerd personeel beschikt.

Voorzieningen

De commissie beoordeelt het facet 'materiele voorzieningen' als voldoende. De commissie stelt vast dat de opleiding onderwijs aanbiedt op de Medische Campus Jette. De commissie kon tijdens de rondgang vaststellen dat de lokalen goed zijn uitgerust met het nodige didactische materiaal. Ook de domeinspecifieke voorzieningen zijn volgens de commissie degelijk. Verder was de commissie positief over de uitrusting van het kine skillslab, alsook de voorziening van draadloos internet in het gehele gebouw. De medewerkers van de opleiding kunnen in principe gebruik maken van de onderzoeksfaciliteiten van de hele VUB. Op de campus Etterbeek kan de opleiding gebruik maken van de volgende labo's voor het uitvoeren van onderzoek: een labo inspanningsfysiologie, een labo biochemie van de inspanning, een labo biomechanica en een labo biometrie. Op de campus Jette heeft de opleiding beschikking over een labo Anatomie. De commissie kon tijdens de rondgang vaststellen dat de bibliotheek op de campus Jette gebruiksvriendelijk is ingericht, met aandacht voor groepswerk en individueel werken.

De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als goed. De commissie stelt vast dat de VUB een aantal centrale diensten heeft zoals de Sociale Dienst Studenten, de dienst Studieadvies en Diversiteit, het Infopunt Studenten, het Centrum voor Studie en Begeleiding, het International Relations en Mobility Office (IRMO) en een facultaire ombudsman. De commissie stelt daarnaast vast dat de facultaire studietrajectbegeleider (STB) het eerste aanspreekpunt is voor studenten met vragen of problemen in verband met de voortgang van hun studietraject. De STB staat ook in voor de samenstelling van de flexibele leertrajecten. Uit de gesprekken blijkt verder dat de studenten met de docenten zelf afspraken kunnen maken in verband met het wisselen van praktijkgroepen of het inhalen van opdrachten. De commissie is positief over de voorzieningen voor de studie- en studentenbegeleiding, maar stelt vast dat de studenten hier minder gebruik van maken vermits ze al een heel studietraject doorlopen hebben.

De commissie beoordeelt het facet 'evaluatie resultaten' als goed. Uit het zelfevaluatie-rapport leert de commissie dat de studenten het onderwijs in ieder opleidingsonderdeel jaarlijks kunnen evalueren in de online onderwijs-evaluatie. Daarnaast worden studenten gevraagd om jaarlijks de enquêtes Opleidingsprogramma en Opleidingsfaciliteiten in te vullen. Ook de stageplaatsen worden apart bevraagd in evaluatieformulieren die zijn opgenomen in de stageboeken. Alumni worden bevraagd via een centrale enquête. De commissie beveelt aan de medewerkers en het werkveld ook te bevragen door middel van formele enquêtes, om hen de kans te bieden anoniem feedback te geven op de kwaliteitszorg binnen de opleiding. De responsgraad blijft volgens de commissie een aandachtspunt.

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende. De opleiding beschrijft in het zelfevaluatie-rapport een aantal streefdoelen voor de toekomst en de verbeteracties die ze hiervoor uitgewerkt heeft. De commissie stelt vast dat recent veel initiatieven ter verbetering zijn opgestart, ze vraagt deze initiatieven daadwerkelijk door te voeren en de effectiviteit ervan tijdig te evalueren. De commissie vraagt de opleiding na te gaan hoe de stakeholders meer systematisch kunnen worden geïnformeerd over genomen verbetermaatregelen. Er is volgens de commissie een actief opvolgingsbeleid in het geval van een negatieve onderwijs-evaluatie.

De commissie beoordeelt het facet 'betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende. De commissie stelt tijdens de gesprekken vast dat alle betrokkenen minstens notie hebben kunnen nemen van het ZER en de mogelijkheid hebben gekregen om feedback te geven. Op centraal niveau is het personeel vertegenwoordigd binnen de Raad van bestuur, het bestuurscollege, de senaat, de onderzoeksraad en de onderwijsraad. Op facultair niveau is het personeel in de vele adviserende raden betrokken, waaronder de opleidingsraad en de facultaire raad, het belangrijkste besluitvormend orgaan van de faculteit. De commissie is van mening dat er degelijk overleg plaatsvindt onder medewerkers binnen de onderwijscommissie. De studenten mogen vertegenwoordigers afvaardigen in de Opleidingsraad. De commissie stelt echter vast dat de formele studentenparticipatie minimaal is. Zij vraagt de opleiding om na te gaan hoe studenten op andere manieren actief kunnen worden betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding. De commissie suggereert daarnaast het werkveld en alumni meer bij de opleiding te betrekken, eventueel via een aanbod van navorming.

Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als goed. De opleiding beschrijft in het zelfevaluatie-rapport een analyse van de resultaten van de alumni-enquête om na te gaan of ze haar doelstellingen bereikt. Uit de gesprekken met de alumni leidt de commissie af dat ze over het algemeen tevreden zijn over het niveau van de opleiding. Daarnaast blijkt dat alle alumni snel werk vinden, de meesten als zelfstandig manueel therapeut. De commissie is tevreden over het niveau en de kwaliteit van de ingekeken stageverslagen en de gelezen masterproeven. Op basis van haar bevindingen en het niveau van de examenvragen leidt de commissie af dat de studenten het decretaal bepaalde niveau van een masteropleiding behalen.

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende. Tijdens de gesprekken verneemt de commissie dat de opleiding geen streefcijfers hanteert, maar wel de slaagcijfers per jaar van het model- traject bewaakt.

Pagina 7 van 10 De commissie vraagt de opleiding realistische streefcijfers te formuleren en maatregelen te nemen om deze te behalen. De commissie stelt vast dat de meeste studenten de opleiding deeltijds volgen. Als het aantal opgenomen studiepunten mee in rekening wordt genomen, dan behaalt in academiejaar 2008–2009 57% van het aantal studenten minstens 75% van het aantal opgenomen studiepunten. In academiejaar 2009–2010 behaalt 71% minstens 75% van het aantal opgenomen studiepunten. De opleiding organiseert geen exit-enquête, maar bevraagt in de alumni- enquête wel redenen voor het oplopen van studievertraging. Een belangrijke studievertragende factor blijken de masterproef en de stage te zijn. De opleiding geeft tijdens de gesprekken aan te zoeken naar maatregelen ter verbetering.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	V
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹ en ²

betreffende de accreditatie van de Master of Science in de manuele therapie (master na master) van de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder Art. II.133 – 138, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Science in de manuele therapie (master na master) van de Vrije Universiteit Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Brussel wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 12 maart 2014

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 28 augustus 2013 heeft de instelling van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de accreditatietermijn en een tekstuele aanpassing.

² Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 27 februari 2014 de instelling ingestemd met het ontwerp van accreditatierapport.

– naam instelling	Vrije Universiteit Brussel
– adres instelling	Pleinlaan 2 B-1050 BRUSSEL BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Science in de manuele therapie
– niveau en oriëntatie	master na master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen	geen
– studietraject voor werkstudenten	Ja
– vestiging opleiding	Brussel
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Geneeskunde
– bijkomende titel	geen